

*САМОСТІЙНА РОБОТА
УЧНІВ В ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ*

Футорська Любов Михайлівна
викладач історії
МЦПТОХМД м.Львова

*«Поганий учитель
викладає істину,
а гарний учитель
вчить її шукати самостійно»*

А. Дістерверг

Умови, що сприяють ефективності самостійної роботи учнів

Відповідна постановка завдань і запитань

Інструктаж та підготовка учнів до виконання с/р

Систематичність і послідовність застосування с/р у процесі навчання

Урізноманітнення і взаємозв'язок різних видів с/р на уроці

Чіткість та конкретність завдань

Доступність і посиленість

Диференціація завдань

Взаємозв'язок кабінетної і домашньої с/р

Застосування с/р учнів на всіх етапах уроку

Перевірка наслідків с/р

Характер запитань і завдань для самостійної роботи може бути найрізноманітнішим:

- ✓ запитання на відтворення, добір фактів;
- ✓ запитання, що вимагають розробки історичних фактів, розкриття причинно - наслідкових зв'язків;
- ✓ запитання, що вимагають узагальнення, систематизації вивчених фактів і явищ;
- ✓ запитання, що вимагають порівняння, зіставлення та доведення;
- ✓ запитання, що сприяють визначенню особистого ставлення учнів до фактів історичного минулого і сучасного;
- ✓ запитання, що вимагають характеристики, оцінки історичних фактів, подій, історичних діячів.

Умовні 3 групи учнів, які відрізняються різним ступенем готовності до с/р

I ГРУПА - ХОЧУ-МОЖУ.

Таких учнів близько 30%. Для цієї групи характерні такі особливості: психологічна готовність учнів до виконання с/р. Ця група учнів володіє певною системою прийомів розумової праці, з інтересом виконує різні завдання самостійної роботи, виявляючи при цьому ініціативу і творчість.

II ГРУПА- ХОЧУ-НЕ МОЖУ.

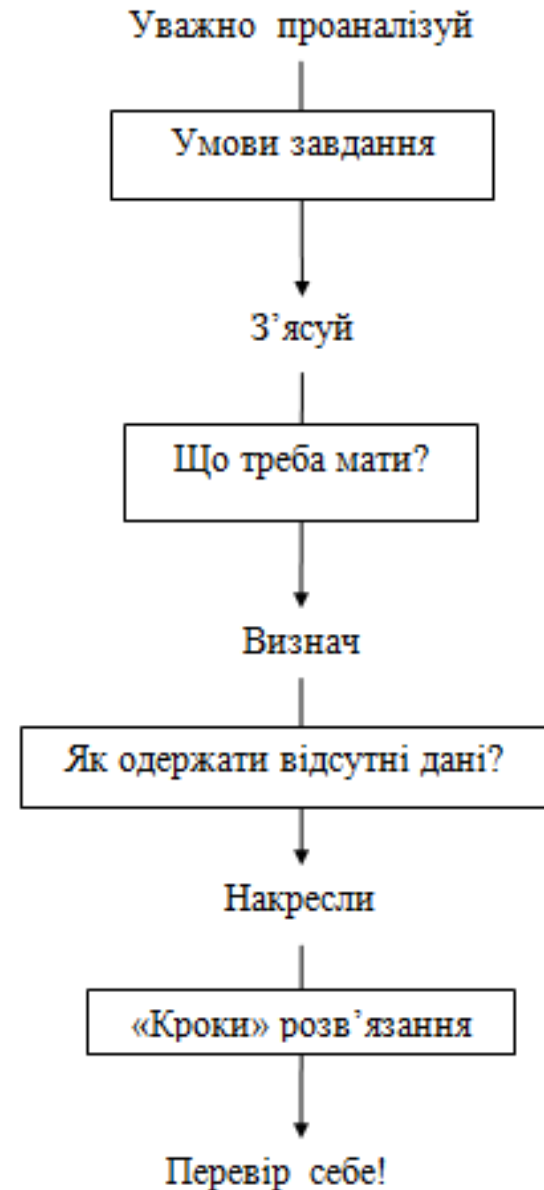
Таких близько 50%. Учні цієї групи до навчання ставляться в основному сумлінно. Однак «готовність» їх до виконання самостійної роботи має дещо пасивний характер у зв'язку з невпевненістю у своїх знаннях та відсутністю сталих умінь і навичок с/р.

III ГРУПА- НЕ ХОЧУ - НЕ МОЖУ.

Таких учнів до 20%. Ці учні негативно ставляться до навчання, хоч усвідомлюють, що ПТНЗ закінчити треба. Відсутні бажання й інтерес працювати самостійно, бо усвідомлення власних прогалин у знаннях породжує невпевненість і пасивність.

Підготовка учнів до с/р за таким алгоритмом:

1. Уважно проаналізуй умови завдання, чітко визнач, що треба знайти, порівняти, встановити, довести.
2. З'ясуй, що треба мати для того, щоб дістати відповіді на поставлені питання.
3. Визнач можливі шляхи одержання відсутніх даних.
4. Накресли послідовні «Кроки» розв'язання завдання, поетапно реалізуй їх.
5. Перевір правильність знайденого рішення.

Традиційні види самостійної роботи учнів

Документ

Карта

Робота з історичними документами, текстами, картами, атласами, контурними картами

Конспект

Самостійне складання різних видів конспекту

План-конспект

Вільний

Тематичний

Цитатний

Творчий

Творчі письмові роботи учнів

Доповіді

Повідомлення

Реферати

Твори

Правила-орієнтири

Завдання для с/р:

Скласти конспект

Скласти творчий опорний конспект

Правило- орієнтир виконання завдання:

- ① Уважно прочитай текст
- ↓
- ② Випиши нові слова, терміни
- ↓
- ③ Випиши важливі дати, висновки, нові положення
- ↓
- ④ Склади план
- ↓
- ⑤ Запиши конспект коротко, своїми словами
- ↓
- ⑥ Прочитай конспект, усно розкажи тему

- ①
- ↓
- ②
- ↓
- ③
- ↓
- ④
- ↓
- ⑤
- ↓
- ⑥

- ① Перш ніж приступати до роботи, добре продумай назву теми, уважно прочитай текст (підручник, додаткова література)
- ② Випиши нові слова, терміни, з'ясуй їх значення в словнику.
- ③ Випиши важливі дати, висновки, положення, які зустрічаються вперше, виділи основну думку, ідею.
- ④ Читаючи текст, пов'язуй його з часом, картою, графіками, схемами підручника. Склади план.
- ⑤.1 Коротко запиши конспект.
- ⑤.2 Продумай символіку опорних знаків, вислови свої ідеї.
- ⑥ Перевір себе. Розкажи тему по конспекту.

Пояснення спеціальних розумових і практичних операцій

« **Визначити зміст поняття**» - означає розкриття найсуттєвіших рис і ознак запропонованого поняття.

«**Визначити причини (або наслідки) історичного факту**» - вимагає чіткого у хронологічній послідовності з'ясування історичних умов, чинників, приводу, передумов, що зумовили дану історичну подію (явище, процес).

«**Порівняти**» - передбачає виявлення спільних рис і ознак, запропоновано історичного факту (у вигляді події, явища, процесу) з подібними, аналогічними, а також його особливостей, якими він відрізняється за суттю, причинами і наслідками.

« **Проаналізувати**» - означає визначення суттєвих рис й ознак історичного факту, його найсуттєвіші зв'язки з іншими фактами в зазначеному історичному часі та історичному просторі.

«**Узагальнити**»- означає знайти головні риси(характеристики, закономірності, причини, свідоцтва), через які весь обсяг матеріалу(період, процес) можна розуміти як щось єдине, цілісне, таке, що володіє внутрішньою спільністю.

«**Дати оцінку**» - потребує добору конкретних науково обґрунтованих власних аргументів, висловлення власної думки.

*Дякую
за увагу!*